

Geachte dames en heren,

Hierbij een korte reactie op het voorstel op de Wet Inburgering:

Ik heb 10 jaar ervaring als docent inburgering in Amsterdam (van alfa t/m B2, en ook enkele jaren ONA) en zie een aantal problemen bij dit wetsvoorstel.

Zoals veel docenten heb ik te maken met zowel statushouders als gezinsmigranten, mensen met een goed leervermogen en mensen die grote moeite met leren hebben. mensen met en zonder bijkomende problemen, van diverse leeftijden en achtergronden. Met die mensen in het achterhoofd hierbij enkele kanttekeningen.

De doelstellingen van het wetsvoorstel zijn te complex en er wordt teveel gevraagd van zowel het geheel van de inburgeringsplichtigen en alle colleges van B&W. Dit zal de subdoelen snelheid en tijdigheid ondergraven.

B1 vertraagt de inburgering

Er is een grote ambitieuze eis om B1 te halen, waar veel energie in zal worden gestoken door veel partijen. Als vervolgens blijkt (wat het gros van de docenten al voorspelt) dat dit voor de meesten niet haalbaar is, hebben deze mensen al een beetje gefaald en zakken een niveau lager, naar A2. Waar op dit moment slagen voor A2 een positief moment is, wordt dat in de toekomst een negatieve aantekening.

B1 als eis, samenhangend met een driejarige inburgeringsperiode, die eventueel verlengd kan worden, houdt mensen onnodig in de wachtstand.

Ik zie nu al vaak dat cursisten vaak aan het werk willen, ook aan het werk kunnen, maar dat niet doen, omdat ze eerst nog de inburgering moeten halen. Dat hangt dan steeds als een dreiging boven hun hoofd. Ook veel mensen die op een andere manier actief willen worden, opleidingen willen doen of vrijwilligerswerk, doen dat niet zolang ze niet dat inburgeringscertificaat hebben.

Liever een A2-basis met aanvullende modules

Veel logischer zou het zijn als er een eenvoudig taalexamen is om aan de inburgeringsplicht te voldoen (zonder KNM) en dat er vervolgens een groot aanbod is aan mogelijkheden om het taalniveau te verhogen. Dat je bij wijze van spreken op iedere straathoek terecht kunt voor grammaticales of woordenschatoefeningen. Maar vooral: dat er op heel veel plaatsen vaktaal en participatietaal te leren is. Dat je de taal voor je VCA-cursus kunt oefenen als je in de techniek of de bouw wilt werken. Academische taal voor wie hogerop wil. Of een cursus Taal en mijn kinderen als je met de opvoeding van je kinderen bezig bent. Een Taalboost bij je sportclub. Dit soort cursussen kun je dan best als eis stellen voor mensen met een uitkering en verder zoveel mogelijk en betaalbaar beschikbaar stellen. Dat klinkt wellicht duur, maar ik gok dat het goedkoper is dan het huidige systeem, waar veel mensen lang werkloos blijven en heel dure cursussen volgen.

Rol van de gemeenten niet als NT2-beoordelaar, wel als begeleider proces

Verder zie ik dat op heel veel momenten 'het college' allerlei zaken moet beoordelen en beslissen. Een grote gemeente zal hiervoor wel de deskundigheid verwerven, hoewel we ook in Amsterdam zien dat het inschatten van de capaciteiten van mensen vaak niet goed gaat.

Maar voor kleinere gemeenten moet dit een onhaalbare taak zijn. Zij moeten dus weer deskundige partijen gaan inhuren, waardoor het toch weer een complexe zaak wordt.

Ik vind het op zich trouwens heel goed dat de gemeenten weer een grotere rol krijgen, bijvoorbeeld bij de toeleiding naar de arbeidsmarkt. Ik zou alleen de gemeenten niet zo'n grote rol geven in het beslissen over taalvaardigheid en leerbaarheid.

Kwaliteitstoezicht niet door Blik op Werk!

Het toezicht op de kwaliteit wordt opnieuw in handen van Blik op Werk gelegd. Deze organisatie heeft ruimschoots bewezen deze taak niet aan te kunnen. Grootschalige fraude is en wordt gepleegd, terwijl kleine taalscholen moeten afhaken vanwege de enorme bureaucratische rompslomp. En de bonafide instellingen zijn enorm veel tijd kwijt met de administratie voor Blik op Werk, terwijl de fraudeurs hun gang blijven gaan.

Blik op Werk heeft laten zien weinig oog te hebben voor inhoudelijke kwaliteit en vooral op cijfertjes te letten. Maar zelfs dat doen ze niet goed. Het lijkt me goed deze organisatie te ontmantelen en een nieuwe organisatie te starten, die zich puur op kwaliteit en inhoud richt.

Wellicht kunt u in het bedrijfsleven kijken of er sectoren zijn die daar een goed model voor hebben.

Doenvermogen hangt samen met complexiteit proces

U vraagt naar het doenvermogen van de inburgeringsplichtigen. Het 'doenvermogen' staat of valt met de complexiteit met de taak die ze moeten volbrengen.

Ik heb gezien dat we deze mensen niet moeten onderschatten. Ook nauwelijks opgeleiden uit Eritrea, die geen ervaring hebben met onze werkwijzen, kunnen van alles leren. Als docent ONA (Oriëntatie op de Arbeidsmarkt) heb ik gezien dat het 'portfolio' en de bijbehorende website van DUO veel te complex en abstract zijn, ook voor hoog opgeleiden. Maar als ik dezelfde vragen in gewonemensentaal stel, dan kunnen heel veel mensen dat best aan. Waarom zijn dat portfolio en die website niet al in de eerste instantie al eenvoudig opgezet? De makers willen niets van kritiek weten, maar ze hebben het veel te moeilijk gemaakt, waardoor heel veel mensen onnodig lang hiermee bezig zijn.

Ik zou niet al teveel 'ontzorgen', misschien alleen in het eerste begin, maar vooral de systemen niet moeilijker maken dan ze zijn. Een mooi voorbeeld is het lesmateriaal voor inburgering, dat vaak best ingewikkeld in elkaar zit, zoals een methode Taalcompleet. Mensen hebben er moeite mee het te begrijpen (ikzelf ook), hoe moet je ermee werken? Wat bedoelen ze? En vervolgens ontwerpt docent Ad Appel een heel overzichtelijk boek, met heel duidelijke opdrachten en website. Ineens is het inburgeringsexamen voor heel veel meer mensen haalbaar geworden.

De inburgeraar kan heel veel zelf aan als we het niet te ingewikkeld maken. De taak van docenten en andere begeleiders moet dan zijn: zorgen dat mensen zelf de regie krijgen over hun inburgering en helpen als ze uit de bocht dreigen te vliegen.

Krachtig versus zwak doenvermogen ofwel makkelijk doen als het niet moeilijk hoeft

Als een inburgeraar de opdracht krijgt zo snel mogelijk de taal van Nederland onder de knie te krijgen is dat een moeilijke, maar overzichtelijke taak. De overheid kan heldere eisen aan scholen stellen en die goed controleren. En de overheid kan een eenvoudig leensysteem bedenken, waar men al dan niet gebruik van kan maken. Als de overheid dat goed aanpakt, is het voor een inburgeringsplichtige te doen om een goede school te vinden en financiering te regelen. Dan blijft het doenvermogen groot.

Als een inburgeraar echter de opdracht krijgt een complex inburgeringsproces in te gaan met allerlei onbegrijpelijke routes en een nutteloze dure participatieverklaring, dan wordt het doenvermogen wel een stuk minder krachtig. Dan wordt men afhankelijk van allerlei instanties, die ook weer afhankelijk van elkaar zijn.

Kortom...

Ook voor het doenvermogen, maar ook voor de doelstellingen snelheid, tijdigheid, participatie en integratie zou ik het hele proces een stuk versimpelen, een eenvoudig A2 examen ontwerpen dat binnen 2 jaar gehaald kan worden, een ontheffing voor wie zijn/haar best doet en het niet heeft gehaald en dan voor iedereen allerlei facultatieve cursussen erna bieden, zoals hierboven geschetst.

Met vriendelijke groet, Marianne Houben, docent/coach NT2/inburgering/ONA

Amsterdam, 16 juli 2019